

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

METONIMIYANING KONSEPTUAL MODELLARI CONCEPTUAL MODELS OF METONYMY

10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/DZUF3669

Muzaffarova Zarrina Umarjon qizi

*Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili
va adabiyoti universiteti, tayanch-doktaranti,
zarinamuzaffarova891@gmail.com*

Annotatsiya. Ushbu maqolada metonimiya va uning kognitiv talqiniga bag‘ishlangan nazariy qarashlar jamlangan va shu bilan bir qatorda konseptual metonimiya tushunchasi talqini ochib berilgan. Kognitiv tilshunoslikda metonimiyaning o‘rganilishiga doir ilmiy tadqiqot manbalari asosida uning konseptual modellari o‘rganilgan. Jahon olimlarining metonimik modellarni ishlab chiqishdagi nazariyalari tanlab olingan va ular asosida qisqacha umumlashma xulosalar chiqarilgan.

Kalit so‘zlar: Kognitiv tilshunoslik, antroposentrik paradigma, konseptual metonimiya, metonimiya, metonimiyaning konseptual modellari, ideallashtirilgan kognitiv modellar,

Annotation. This article summarizes theoretical views on metonymy and cognitive interpretation and reveals the interpretation of the concept of conceptual metonymy. Based on the sources of scientific research on the study of metonymy in cognitive linguistics, its conceptual models have been studied. The theories of world scientists in the development of metonymic models were selected, and based on them, brief generalizations were made.

Keywords: Cognitive linguistics, anthropocentric paradigm, conceptual metonymy, metonymy, conceptual models of metonymy, idealized cognitive models

Tilshunoslik sohasining rivojlanishi va ushbu yo‘nalishda olib borilayotgan tadqiqotlar til birliklariga turli xil nuqtayi nazaridan yondashish imkoniyatini tug‘dirmoqda. Lingvistik hodisalarni kognitiv jihatdan tahlil qilish antroposentrik paradigmanning asosiy tamoyillaridan biri sanaladi. Mazkur yondashuv til hodisalarini inson va uning tafakkuri, faoliyati bilan izchil bog‘lab tadqiq qiladi. Til va tafakkur munosabatlarini o‘rganishda boshqa birliklar qatori, bizning tadqiqot obyektimizga aylangan ko‘chim turlaridan biri hisoblangan metonimiyaning ham alohida o‘rni bor. Tilshunoslik tarixida metonimiya turli yo‘nalishlarda: ko‘chim turi, badiiy vosita, stilistik figura, leksemaning semantik strukturasi kengaytiruvchi birlik, pragmatik ta’sir etuvchi vosita sifatida o‘rganilgan. Kognitiv yo‘nalishda olib borilgan tadqiqotlarda metafora singari metonimiya ham sezilarli darajada tahlil qilingan va hozirgi kungacha olimlar tomonidan turli yondashuvlar asosida tadqiq qilib kelinmoqda. Kognitiv metonimiya nazariyasi insonning asosiy kognitiv qobiliyatini ko‘rsatib beradi va tafakkurda anglash zarur bo‘lgan asosiy kognitiv tushunchalarni izohlaydi.

Kognitologiyada biz tasavvur qilgan olam va uni tashkil etuvchi elementlar turli xil modellar va mexanizmlar bilan ifodalanadi. Metonimiya ham shulardan biri hisoblanadi. Zamonaviy tilshunoslikda metonimiya “bilimlarni ifodalashning kognitiv mexanizmi va til birliklarining tizimli ma’nolarida aks ettirilishi natijasida, shuningdek, gap tuzish jarayonida” e’tirof etiladi [Болдирев, 2002:11]. Tilshunoslikka oid ishlarda konseptual metonimiya atamasi keng qo‘llanadi. Kognitiv ta’limotda har qanday birlikning o‘ziga xos modellari va mexanizmlari mavjud. Bizning diqqat markazimizdagi masala esa metonimiyaning konseptual modellariga oid nazariy qarashlar hisoblanadi. Metonimiyaning konseptual modellari bu metonimik ma’no ko‘chish hodisasi qanday amalga oshishini ko‘rsatib beruvchi kognitiv strukturalardir. Har bir olim uni turlicha izohlagan. Lakoffning ta’kidlashicha, kognitiv modellarni ideallashtirgan har qanday joyda metonimiya yuzaga kelishi mumkin. Unga ko‘ra, bizda narsa va hodisalarni so‘z shakllari va ularning ma’nolarini real dunyodagi narsa va hodisalarni konseptuallashtirishni o‘z ichiga olgan barcha jarayonlarning IKM(ideallashtirilgan kognitiv modellari)lari mavjud. Metonimiyaning asosiy konseptual modellarini bir nechta olimlar nazariyasiga asoslangan holda ko‘rib chiqamiz.

Birinchi model – kontiguitet modeli R. Jakobson [1956] tomonidan ilgari surilgan. Bu yondashuvda metonimiyaning asosiy mexanizmi obyektlarning yaqinligi (fazo, vaqt yoki sababiy bog‘liqlik) bilan izohlanadi. Yakobsonning ushbu modeliga ko‘ra metonimiya obyektlar narsa va hodisalar o‘rtasidagi yaqinlik asosida yuzaga keladi. Bu kontiguitet fazoviy , vaqt yoki sababiy jihatlarni qamrab olishi mumkin.

Ikkinchi model– IKM (idealizatsiyalangan kognitiv model) modeli bo‘lib, G. Lakoff va M. Johnson [1980, 1987] tomonidan ishlab chiqilgan. Ushbu modelda metonimiya konseptual mexanizmlar ichida ishlovchi mantiqiy bog‘lanish sifatida talqin qilinadi. IKM model, butun va uning qismlari o‘rtasidagi munosabatlardagi voqelikning kognitiv ifodasidir. Lakoff ilgari surgan IKM modeli quyidagi tipdagi metonimik ifodalarni o‘z ichiga oladi: butun orqali qism, qism orqali butun, belgi orqali shaxs yoki obyekt, mahsulot uchun ishlab chiqaruvchi, sabab va natija, asbob – harakat, joy -odam . Ushbu model orqali ifodalangan metonimik tushunchalar ham metaforalar kabi nafaqat tilimiz balki fikrlarimiz , munosabatlarimiz va xatti harakatlarimizni ham yuzaga chiqarishda alohida ahamiyat kasb etadi. Metonimik birliklar ham metaforik tushunchalar singari bizning tajribalarimizga asoslanib ish ko‘radi [Lakoff, 1980:41].

Uchinchi model – domen ichidagi xaritalash modeli bo‘lib, Z. Kövecses va G. Radden [1998] tomonidan ishlab chiqilgan. Ushbu modelga ko‘ra muallif metonimiyani bitta konseptual domenning ikki qismi o‘rtasidagi kognitiv bog‘lanish deb ataydi. Muallif bu modelni Lakoff [1987] va Langacker [1993] qarashlari asosida ishlab chiqadi va tahlil qiladi. Bunda ifodalanayotgan tushuncha bir domen ichidagi ikki elementning o‘zaro bog‘liqligi asosida yuzaga kelishini ta’kidlaydi.

To‘rtinchi model – referensial model [Langacker, 1993] bo‘lib, unda metonimiya nutqiy jarayonda bir konseptning boshqa konsept uchun ko‘rsatkich sifatida xizmat qilishidan iborat. Bu modelga ko‘ra bir tushunchani ifodalash uchun boshqa bir tushuncha aqliy ko‘prik vazifasini o‘taydi. Bunda oddiygina til birliklari o‘rtasidagi yaqinlik emas, balki ulardagi mental tuzilmalar o‘rtasidagi bog‘liqlik nazarda tutiladi.

Beshinchi model – kognitiv-semantik model A.Barcelona [2000, 2003] tomonidan ishlab chiqilgan. Bu yondashuv metonimiyani mantiqiy asoslash va konseptlarni mentallikda chaqirish jarayoni sifatida ko‘radi. Muallif nazariyasiga ko‘ra ushbu modelda bir faol konsept orqali boshqa konsept faollashtiriladi va bu jarayon mantiqiy bog‘liqlik asosida yuzaga chiqiladi.

Oltinchi model – funksional-pragmatik model K.U. Panther va L.Thornburg [2003] tomonidan taklif qilingan. Bu model metonimiyani kommunikativ vazifa va pragmatik inferensiya nuqtayi nazaridan izohlaydi. Ushbu model metonimiyani kommunikativ maqsadni ifodalovchi vosita sifatida tavsiflaydi va nutq jarayonida tinglovchiga kerakli maqsadni tushunib olishga imkon yaratadi deb izohlaydi.

Xulosa qilib aytganda, metonimiya faqatgina til hodisasi emas, balki kognitiv tafakkur va konseptual jarayonlarni ochib beruvchi universal mexanizmdir. Uning konseptual modellari tilshunoslikda semantik, pragmatik va kognitiv tadqiqotlar uchun muhim nazariy asos yaratadi. Bu modellar badiiy matn namunalarini tahlil qilish ularning tilshunoslikdagi va kognitiv jarayonlarida o‘rmini, lingvokulturologik va pragmatik jihatlarini tadqiq qilishda asosiy vosita bo‘lib xizmat qiladi. Kognitiv metonimiyaning konseptual modellariga oid nazariyalarni qisqacha tahlil qilib umumlashma xulosalar chiqardik. Keyingi tadqiqotlarimizda ushbu modellarning o‘zbek tili badiiy matnlarida qay tarzda ifodalanishi ko‘rib chiqamiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
2. Lakoff, G. (1987). *Women, Fire, and Dangerous Things*. Chicago: University of Chicago Press.
3. Kövecses, Z., & Radden, G. (1998). “Metonymy: Developing a cognitive linguistic view.” *Cognitive Linguistics* 9(1), 37–77.
4. Jakobson, R. (1956/1971). “Two Aspects of Language and Two Types of Aphasic Disturbances.” In: *Selected Writings, vol. 2*. The Hague: Mouton.
5. Langacker, R. W. (1993). “Reference-point constructions.” *Cognitive Linguistics* 4(1), 1–38.
6. Barcelona, A. (Ed.). (2000). *Metaphor and Metonymy at the Crossroads*. Berlin: Mouton de Gruyter.
7. Panther, K.-U., & Thornburg, L. (2003). *Metonymy and Pragmatic Inferencing*. Amsterdam: John Benjamins.
8. Болдирев Н. Н. Концептуальная метонимия на различных уровнях языка: система и реализация // Форма, значение и функции единиц языка и речи:

матер. докл. Междунар. науч. конф. Минск, 2002. Ч. 1. С. 11 - 14.

9. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=Iy7hDzQAAAAAJ&citation_for_view=Iy7hDzQAAAAAJ:2osOgNQ5qMEC

10. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=aiGGU2YAAAAAJ&citation_for_view=aiGGU2YAAAAAJ:YsMSGLbcyi4C

11. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=gHnKX3EAAAAAJ&citation_for_view=gHnKX3EAAAAAJ:kNdYIx-mwKoC

12. https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=en&user=oSSeGakAAAAAJ&citation_for_view=oSSeGakAAAAAJ:u5HHmVD_uO8C

13. https://www.researchgate.net/publication/371445473_O'zbek_tili_va_adabiyo_ti_jurnali.

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Sh.</i>	O‘zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O‘zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo‘lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O‘zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She‘riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta‘siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov B., Sharipova S. Istamova SH.</i>	O‘zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o‘rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so‘zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o‘zbek tili leksik sathiga doir ba‘zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O‘zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O‘zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o‘zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho‘lponning “Kecha va kunduz” romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92
<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek,</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107

<i>Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xūlasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177
<i>Utegenova O‘g‘iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning	191

	o‘rganilganlik darajasi hamda turlari	
<i>Turg‘unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o‘rni	199
<i>O‘ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o‘zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so‘zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o‘xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G‘aybullayev Erkinjon</i>	O‘zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho‘lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o‘ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o‘rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o‘zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o‘zbek leksik tizimidagi o‘rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O‘zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o‘rni	260
<i>Turg‘unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o‘rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik vositalarning o‘rni	274
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo‘chqor Norqobil hikoyalarda xalqona so‘zlashuv, ibora va maqollarning qo‘llanishi	285
II SHO‘BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		

<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma’lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o‘rni	297
<i>Ruzibaeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O‘zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta’limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G‘ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma’lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O‘zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilabaev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта изучения узбекского языка как второго	361
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o‘rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga	385

	ta’siri: XXI asrda yozma va og‘zaki muloqotning transformatsiyasi	
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta’sirchanligini oshirishda sifatlarning o‘rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko‘p ma’noli so‘zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O‘rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she’riyati leksikasini chastotali lug‘at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug‘bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	“Fiziologik xatolar”ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o‘ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo‘llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o‘zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o‘rni	443
<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O‘zbek tilidagi ayrim fe’l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg‘ulotlarda o‘zga tilli o‘quvchilarning nutqini o‘stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova</i>	Tilshunoslarga bog‘lab berilgan tomorqa...	477

<i>Nargizaxon</i>		
III SHO‘BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O‘zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo‘ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалья: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509
<i>Otamirzayeva Sug‘diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o‘zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohibjamol</i>	Ingliz va o‘zbek tillarida “yaxshilik” va “yomonlik” kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o‘xshatishlar tadqiqi	539

<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O‘zbek va ingliz xalq maqollaridagi “omad” va “omadsizlik” konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO‘BA. O‘ZBEK TILINING XORIJDA O‘QITILISHI VA O‘ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Ahmet Akalin</i>	Kültür taşıyıcısı olarak özbek dilinin diplomatik fonksiyonu	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O‘zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Türk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboeva Khavojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581
<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o‘zbek tillari misolida	584
V SHO‘BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Tanju Seyhan</i>	Ali şir Nevâyî ve üslubunda fiillerin yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O‘zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Farhad Rahimi</i>	Nezrali’nin çağatay türkçesi sözlüğünün yanlışları üzerine II	611
<i>Vahidə Cəfərzadə</i>	Mustafa Zəririn “Siyərün-nəbi” əsəri haqqında bəzi qeydlər	640

<i>Muhammadiyeva Dilafro ‘z</i>	“Boburnoma” parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo‘ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo‘janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning “Sab’ai sayyor” asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	“Nasoyim ul-muhabbat” asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan manbalarida ishlangan Azərbaycan antroponimlerinin leksik-semantik tahlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn “Yüz hədis və yüz hekayə” əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	“Qo‘noq” umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O‘razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o‘rganish obykti sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay, Görge Bay)	711
<i>Meryem Hamişoğlu</i>	Türkçenin ilk sözlüğü <i>Dîvânu lugâti't-türk</i> 'ten özbek türkçesine bitki adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o‘rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O‘zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o‘simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o‘rganish obykti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug‘otit turk”dagi o‘z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O‘tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba’in she’rlarda “hayit” so‘zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Naimaxon Siddiqova</i>	Eskirgan so‘zlarning eskirmagan ma’nalari	760
<i>Qasimova Sema</i>	The stylistic, linguistic and psycholinguistic analysis of femalemale forms of address in the texts	766

	of the book of “Dede Qorqud”	
<i>Roza Turdiyeva</i>	O‘zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	775